

۲۰۱۹۲۸۰

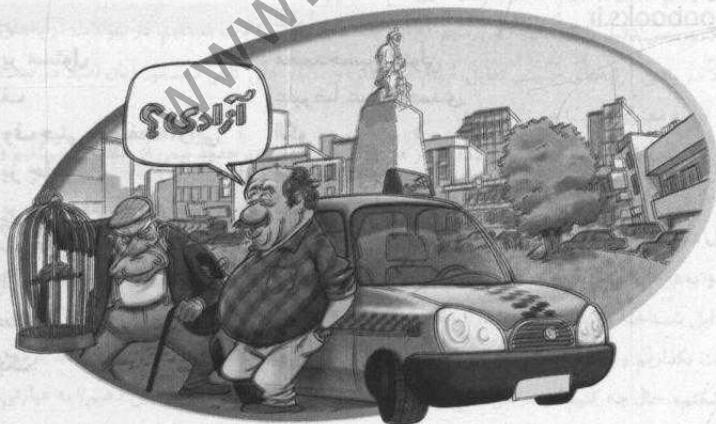
پرسش‌های چهارگزینه‌ای

آموزش کامل

پاسخ‌های کاملاً تشریحی

قرابت معنایی جامع (نظام جدید)

قابل استفاده برای
دانش‌آموزان نظام جدید آموزشی و
دانشجویان آزمون سراسری دانشگاه‌ها

مؤلف: علیرضا عبدالمحمّدی

سرشناسه

عبدالمحمدی، علیرضا، ۱۳۵۵ -

عنوان و نام پدیدآور : قرابت معنایی جامع نظام جدید قابل استفاده برای دانش آموزان نظام

جدید آموزشی و داوطلبان کنکور دانشگاه‌ها / علیرضا عبدالمحمدی

مشخصات نشر : تهران، نشر الگو

مشخصات ظاهری : ۷۵۲ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۰-۰۱-۹

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا

موضوع : دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها

موضوع : ادبیات فارسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه)

موضوع : ادبیات فارسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)

رده‌بندی کنگره : LB ۲۳۵۳ / ع۲ق۴ ۱۳۹۷

رده‌بندی دیویی : ۳۷۸/۱۶۴۴

شماره کتابخانه ملی : ۵۱۹۸۷۵۲

قرابت معنایی جامع نظام جدید

www.olgoobooks.ir

ناشر :	الگو
مدیر مسئول :	محمدحسین متولی
مؤلف :	علیرضا عبدالمحمدی
حروف چینی و صفحه‌آرایی :	الگو
مدیر چاپ :	مرتضی فخری
مدیر واحد فنی و ویرایش :	سکینه مختار
نوبت چاپ :	سی و ششم - ۱۳۹۷
تیراژ :	۲۵۰۰ نسخه
قیمت :	۴۶۰۰۰ تومان
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۹۰-۰۱-۹

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات الگو است و هرگونه نسخه‌برداری و برداشت به هر صورت و شیوه به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشران قابل پیگرد است.

آدرس انتشارات: تهران، میدان فاطمی، خیابان بیستون، کوچه دوم الف، پلاک ۹

تلفن: ۸۸۹۹۳۰۳۰

مقدمه مؤلف

به نام خدایی که در این نزدیکی است

تقدیم به صادق هدایت

گفتم عشقت، قربایت و خویش من است غم نیست، غم از دلِ بداندیش من است
«مولوی»

در اهمیت قربایت معنایی و درک ادبی سخن گفتن، گزارف است؛ چرا که گوینده (خودم) و خواننده (شما) برایمان از آفتاب هم روشن تر است که هم از نگاه کنکوری و درسی و هم از نگاه ادبی، مبحثی مهم تر از آن نیست که: «آفتاب آمد دلیل آفتاب»

قسمت قربایت معنایی و روابط میان ابیات و بررسی شعر شاعران، از نظر ارتباطات مفهومی، در عین حال که در ابتدای امر، سخت و مربوط به اهل فن و ادب به نظر می رسد، اما پس از تسلط و به عبارتی «راه افتادن» از لذت بخش ترین و جذاب ترین بخش های ادبی فارسی خواهد شد. ادبیات ما سرشار از مفاهیم و داستان های عاشقانه و عارفانه ای است که هر کودک گریزبای را جمعه که چه عرض کنم، هر روز و هر ساعت و هر لحظه به مکتب آورد.

برگردیم به بحث درس و مدرسه (گرچه در مقابل بحث باشکوه قربایت معنایی «از قیل و قال مدرسه حالی دلم گرفت»)، چند سؤال را مطرح می کنم و با پاسخ هایش، سعی در آشکار کردن و تبیین مسیر (و یا به قول علمای بلاد کفر پلن راه) می کنم.

▲ سؤال یکم: اهمیت مبحث قربایت معنایی در کنکور چقدر است؟

در یک بررسی دقیق به این نتیجه می رسیم که این بحث، علاوه بر سؤالات مستقیم، در سؤالات آرایه های ادبی (مثلاً در یافتن آرایه های حسن تعلیل، ایهام، استعاره و...) و حتی گاهی دستور زبان (مثلاً در بحث حذف به قرینه معنوی و...) هم تأثیر دارد.

به عبارتی، جواب این سؤال این می شود که در هر کنکور استاندارد، حدود نیمی از سؤالات، مستقیم و غیرمستقیم به درک و دریافت ادبی شما، ارتباط دارد.

▲ سؤال دوم: اساساً آیا درک ادبی، ژنتیکی و مربوط به سابقه افراد است و یا اکتسابی و قابل رشد؟

هر دو؛ به هر حال بعضی افراد به هر دلیلی (اعم از ژنتیکی یا غیر آن، مطالعات جانبی یا سفر و تجربه اندوزی و یا هر دلیل شناخته و ناشناخته ای) درک ادبی بالاتری دارند، ولی معنی این مطلب، آن نیست که دست روی دست بگذاریم و تسلیم قضا و قدر، در قبال درک ادبی خود شویم که: «گردون اگر دونی کند، گردون گردان بشکنم». حال چه کنیم؟ و در هر سطح X از درک ادبی هستیم چگونه آن را افزایش دهیم؟ به عبارتی، حال که هدف اصلی را (که افزایش درک ادبی است) فهمیدیم، چگونه این مهم را به انجام رسانیم؟ افزایش درک ادبی یک و فقط یک فرمول دارد: «درگیر کردن ذهن با مفاهیم و ابیات»

▲ سؤال سوم: درگیر کردن ذهن با مفاهیم یعنی چه و چگونه اجرا می‌شود؟

به این سؤال در فصل «دو کلمه حرف حساب» پاسخ داده‌ام. توصیه اکید می‌کنم آن فصل را حتماً و قبل از تمام فصول بخوانید.

و اما کتاب حاضر که اولین کتاب موضوعی نظام جدید آموزشی در کشور محسوب می‌شود، شامل چه فصل‌هایی است و چگونه باید خوانده و استفاده شود:

الف) فصل «دو کلمه حرف حساب»:

مطالعه این فصل از واجبات است. در این فصل، با چگونگی افزایش درک ادبی، چگونگی خوانش ابیات، اشکالات تکراری در خواندن، برنامه دقیق و چگونگی استفاده از فصول مختلف کتاب و ... آشنا می‌شویم.

ب) فصل «مفاهیم بر تکرار»:

ادبیات فارسی را که زیرورو کنیم (چه کتاب‌های درسی و چه در مفهوم عام ادبیات) درمی‌یابیم که بعضی مفاهیم، بیشتر و پرتکرارتر و عمیق‌تر از بقیه هستند (مثلاً عشق، عرفان، می، اینار، قناعت، فراق، ساقی و ...). آشنایی با این مفاهیم را در این فصل قرار داده‌ام و ضمن توضیح و تبیین مفهوم موردنظر، ابیاتی را به‌عنوان «شاهدمثال» آورده‌ام؛ حواستان باشد ابیات شاهدمثال را نباید حفظ کنید و فقط با خواندن آن‌ها، سعی در کشف ارتباط بیت موردنظر با مفهوم اصلی نمایید. این تلاش ذهنی علاوه‌بر آشنا کردن شما با آن مفهوم، به افزایش درک ادبی هم کمک می‌کند.

پ) فصل «مفاهیم کتاب‌های فارسی درسی دبیرستان»:

در این فصل مفاهیم تمام دروس کتاب را (چه نظم و چه نثر) مفصلاً شرح داده‌ام و برای آن‌ها، چندین بیت معادل آورده‌ام. این فصل رابطه شما را با کتاب‌های درسی، حفظ و عمیق می‌کند. باز هم دقت کنید از حفظ کردن ابیات معادل پرهیز شود.

ت) فصل «مفاهیم آیات و احادیث و عبارات عربی کتاب‌های درسی»:

در این فصل هر عبارت عربی که لابه‌لای دروس کتاب بوده است، با معانی آن‌ها آورده‌ام؛ چرا که از منابع طرح تست، همین عبارات عربی هستند. باید با معانی آن‌ها در حدی آشنا شوید که توانایی مقایسه با ابیات معادلشان را داشته باشید.

ث) فصل «چند تکنیک و قرابت بازی»:

در این فصل نکاتی برای سرعت‌بخشی به تست‌زنی آورده‌ام که نوعی نگاه ویژه به شما می‌دهد. حتماً بخوانید! در کنار این نکات، چند بازی قرابت معنایی برای درگیری ذهن و افزایش درک ادبی آورده‌ام.

ج) فصل «نون شب»:

این فصل از مهم‌ترین قسمت‌های کتاب است که در آن حدود ۱۵۰ آزمون پنج سؤالی گذاشته‌ام. عنوان این فصل نشان می‌دهد که شما هر یک صفحه را همچو قوت (غذا) هر شبه (و یا هر روزه) استفاده کنید تا اندک‌اندک، درک ادبیتان افزایش یابد. دقت کنید لازم نیست ابتدا مفاهیم تمام درس‌های کتاب درسی را بدانید و بعد «نون شب»‌ها را شروع کنید؛ بلکه این کار را به‌طور موازی انجام دهید. حتماً برای زدن این آزمون‌ها وقت بگیرید. هر پنج تست را با هم بنویسید (نه تک‌تک) و بعد از خواندن پاسخ تشریحی تمام سؤال‌ها (چه آن‌ها که درست زده‌اید چه غلط و چه نرده) در این دریای کوچک، غواصی و غور کنید و ذهنتان را هر چه می‌توانید با مفاهیم درگیر نمایید.

«استمرار و عمق» در این فصل، همان کیفیت است که باعث افزایش درک ادبی شما خواهد شد. اگر شبی شام را فراموش کردید، یادتان نرود که «نون شب» کتاب قرابت معنایی الگو فراموش نشود.

چ) فصل «تست‌های درس به درس»:

در این فصل برای تسلط بیشتر بر مفاهیم کتاب‌های درسی دبیرستان تست‌های درس به درس قرار داده‌ام؛ دقت کنید اصل، در قرابت معنایی، تست‌های بدون سرفصل است (همان نون شب‌ها) و این فصل صرفاً شمارا در حیطه کتاب درسی مسلط می‌کند.

ح) فصل «پاسخ‌نامه تشریحی»:

نکته بسیار مهمی که در مورد پاسخ‌های تشریحی سؤالات قرابت وجود دارد این است که نباید به گونه‌ای باشد که شما را پاسخنامه محور کند (برخلاف بحث دستور زبان و آرایه‌های ادبی و ...) چرا که ذهن شما هرچه بیشتر درگیر شود، افزایش درک ادبی بیشتر و سریع‌تر اتفاق می‌افتد. پس سعی کنید از پاسخنامه راهنمایی و مسیر را بگیرد و باز هم به سؤال برگردید و خودتان روابط را کشف کنید.

نکته دیگر:

لازم است چند مطلب مهم را با دوستان عزیزم در میان بگذارم:

نخست آنکه در قرابت معنایی به دنبال فرمول و قانون (به عبارتی شامورتی بازی!) نگردید. «یافت می‌نشود، جست‌ایم»

تنها فرمول قرابت معنایی این است که گزینه‌های موجود در تست را با هم مقایسه کنید و قوی‌تر و یا ضعیف‌تر بودن آن‌ها را نسبت به بیت اصلی بیابید. به عبارتی، ممکن است بی‌بی با صورت سؤالی قرابت داشته باشد اما جواب تست نباشد. چرا که بیت دیگری در تست، قرابت و نزدیکی مفهومی بیشتری با صورت سؤال داشته است!

دوم آنکه در تألیف این کتاب عظیم و مهم که امیدوارم علاوه بر رفع معضل کنکور و تست و آزمون، باعث آشتی و التذاذ ادبی شما هم بشود، افراد بسیاری زحمت کشیده‌اند که لازم است به تمام آن‌ها سپاس بسیار گویم و تشکر فراوان نثار کنم از جمله: سرکار خانم سکینه مختار که دلسوزانه برای تولید کتاب زحمت کشیدند، برادران فخری و خانم‌ها: محدثه مرادی، مهرناز قجری، فاطمه احدی، زهرا میرزایی، نگین دخیلی، نجمه بوریاپاف دانش‌آموزان، فارغ‌التحصیلان و همکارانی که نظرات اصلاحی داده‌اند: شقایق رحیم‌پور، سید جمال‌الدین طباطبایی‌نژاد، احسان برادران، عباس عبدالحمیدی، محمد مهدی غفوران، امیرحسین عبدالله‌زاده، سیدحسین میرعربشاهی، محمدحسین ذکری.

دانش‌آموزان می‌توانند از مطالب و نکات علمی کانال‌ها استفاده کنند و سؤالات خود را از طریق لینک موجود در کانال بفرستند تا جریان علمی پویایی برای نظام جدید داشته باشیم. آدرس کانال‌ها:

@olgoo-adabiat

@azmoon-adabiat

از آنجا که مقدمه‌ای سنگین و پرمطلب گفتم و شاید کمی ذهنتان خسته شده باشد یک دعویٰ بین شاعران را تقدیمتان می‌کنم تا هم لذتی برده باشید و در همین بدو امر یک گام، درک ادیبان جلو بیاید:

ماجرای «آن ترک شیرازی»

حافظ می‌گوید:

اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
به خال هندویش بخشم، سمرقند و بخارا را

جواب صائب تبریزی به حافظ:

اگر آن ترک شیرازی، به دست آرد دل ما را
به معشوقم جومی بخشم، ز مال خویش می‌بخشم
نه چون حافظ که می‌بخشد، سمرقند و بخارا را

حالا جواب شهریار به صائب تبریزی:

اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
هر آن کس چیز می‌بخشد ز ملک خویش می‌بخشد
تن و دست و سر و پارا ز بهر گور می‌بخشد
به خال هندویش بخشم، تمام روح و اعضا را
نه چون صائب که می‌بخشد، تن و دست و سر و پارا
نه بهر ترک شیرازی که شور افکند، دل هارا را

و اینک جواب‌های دیگران:

اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
مگر من مغزِ خر خوردم در این آشفته بازاری
نه چون صائب ببخشم من سر و دست و تن و پارا
که این دل در وجود ما خدا داند که می‌ارزد
ولی گر ترک شیرازی دهد دل را به دست ما
بهایش هم، بپاید او ببخشد، کل دنیا را
که او دل را به دست آورد، ببخشم من بخارا را؟
و نه چون شهریار انم ببخشم، روح و اجزا را
هزاران ترک شیراز و هزاران عشق زیبا را
در آن دم نیز شاید ما، ببخشیمش بخارا را

کسی دیگر گفته است:

اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
مگر آن ترک شیرازی طمعکار است و بی چیز است؟
کسی کودل به دست آرد که محتاج بدن هانیست
به خال هندویش بخشم سر بر روح بالا را
که حافظ بخشدش او را سمرقند و بخارا را
که صائب بخشدش او را سر و دست و تن و پارا را

خلاصه آنکه دعوی است بر سر به دست آوردن «آن ترک شیرازی» که من نه می دانم کیست و چیست و نه می دانم بدقواره بوده یا خوش قواره؟ گیسویش بلند بوده و سیاه یا بلند و کوتاه؟ نه از خال گونه اش خبر دارم و نه از تبخال لبش!

علی ای حال این مناظرات مجازی را آوردم تا بگویم «قرابت» همین است که الآن، ذهن ما را درگیر کرد که او کیست و چیست و چگونه است و کجاست و چه می کند؟ و آیا اساساً اینقدر ارزش داشته که این همه بر سرش دعواست و یکی سمرقند و بخارا می بخشدش و دیگری سر و دست و تن و پا را (که البته نمی دانم دیگر چه برای خودش می ماند؟!) و آن دیگری روح و اعضا را! و اساساً وقتی شما روح و اعضا نداری، دیگر ترک شیرازی یا فارس کرمانی یا بلوچ گیلکی یا اصلاً فرض کن لندن نیویورکی! چه فایده ای برایت دارد و به چه کار آید؟!

بگذریم ...

هر چه می توانید از ادبیات و قرابت معنایی لذت ببرید؛ من هم بروم تحقیق کنم بینم آن ترک شیرازی بالاخره چه شد و نصیب که آمد؟

و گل، آغاز زندگی بود ...

علیرضا عبدالمحمّدی

www.sarbook.com

فهرست

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

نون شب.....	۳۴۹
تست درس به درس فارسی دوازدهم.....	۴۹۹
تست درس به درس فارسی یازدهم.....	۵۴۹
تست درس به درس فارسی دهم.....	۶۱۱
پاسخ‌های تشریحی درس به درس و نون شب	
پاسخ نون شب.....	۶۳۸
پاسخ تست درس به درس فارسی دوازدهم.....	۶۹۸
پاسخ تست درس به درس فارسی یازدهم.....	۷۱۹
پاسخ تست درس به درس فارسی دهم.....	۷۴۴

● دو کلمه حرف حساب ۱

● مفاهیم پر تکرار ۹

● مفاهیم فارسی دوازدهم + ابیات معادل ... ۷۵

● مفاهیم فارسی یازدهم + ابیات معادل ۱۶۳

● مفاهیم فارسی دهم + ابیات معادل ۲۶۹

● آیات، احادیث و عبارات عربی ... ۳۳۵

● چند تکنیک و قرابت‌بازی ۳۴۱